

**ZESTAW PYTAŃ TESTOWYCH ETAPU PODSTAWOWEGO
XXIII OLIMPIADY WIEDZY EKOLOGICZNEJ**

1. **Naukowcy oceniają, że wśród gatunków wprowadzonych do nowego środowiska gatunkami inwazyjnymi stają się:**
 - a. 10%,
 - b. 1%,
 - c. 0,1%.

2. **Sozologia to nauka, która:**
 - a. jest częścią ekologii,
 - b. obejmuje problemy społeczne w świecie zwierząt,
 - c. zawiera w sobie całość zagadnień ekologii.

3. **W przyrodzie współistnieją i zależą od siebie procesy:**
 - a. obiegu materii i przepływu energii,
 - b. obiegu energii i przepływu materii,
 - c. obiegu materii i energii.

4. **Strefę przejścia między różnymi zbiorowiskami roślinnymi nazywamy:**
 - a. ekosferą,
 - b. ekotonem,
 - c. eurytopem.

5. **Szkodliwe oddziaływanie człowieka na środowisko przyrodnicze określamy mianem:**
 - a. eutrofizacji,
 - b. aproksymacji,
 - c. antropopresji.

6. **Przywrócenie przyrodzie gatunku zagrożonego wyginieciem to:**
 - a. amensalizm,
 - b. restytucja,
 - c. protokooperacja.

7. **Czy Twoim zdaniem prawidłowe jest często aktualnie używane określenie: „ekologiczna pralnia chemiczna”? Odpowiedź swą uzasadnij:**

.....

.....

.....

.....

8. **Typ zależności między jemiolą i topolą to:**
- symbioza,
 - półpaszytnictwo,
 - paszytnictwo.
9. **Aby zapewnić odpowiednio wysoką temperaturę i wilgotność potrzebne do wyklucia się potomstwa, węże składają swe jaja:**
- pod pniakami oraz w kępach traw i liści,
 - wyłącznie w wodzie,
 - na podłożu piaszczystym.
10. **Najstarsze przyczyny ochrony przyrody oparte były w wierzeniach. W Europie przede wszystkim czcياً otaczano:**
- sosny,
 - dęby,
 - figowce.
11. **Pod koniec XX wieku obszary niezmienione działalnością ludzką stanowiły 1/3 łądów kuli ziemskiej. Powierzchniowo największy udział w nich miały:**
- tundry,
 - las tropikalne,
 - lasy liściaste.
12. **Do monofagów należy:**
- koala,
 - jenot,
 - kozica
13. **Wielka Rafa Koralowa położona w pobliżu północno-wschodniego wybrzeża Australii jest zagrożona przez nadmierny wzrost liczebności rozgwiazdy - korony cierniowej, która żerując wydziela soki trawienne, zabijające koralowce. Bezpośrednią przyczyną zwiększenia jej liczebności jest:**
- zmniejszenie ilości drapieżnych ślimaków przez poszukiwaczy muszli trytonów,
 - spadek temperatury wód oceanu,
 - zwiększenie liczebności fitoplanktonu.
14. **Producentami materii organicznej w ekosystemach wodnych są:**
- a - rżesa drobna, b - błotniarka stawowa, c - karp, d - moczarka kanadyjska, e - poryblin jeziorny:
- a, b, e,
 - b, c, d,
 - a, d, e.

- 15. Do badania stanu czystości wód jako bioindykatory wykorzystywane są:**
- pierwotek, rozwielitka, pałka wodna,
 - pstrąg potokowy, rzęsa wodna, pływak żółto-brzeżek,
 - pająk topik, kryl, szczeżuja.
- 16. Które pierwiastki chemiczne decydują o tzw. „twardości wody”?**
- Ca, Mg,
 - Cl, F,
 - P, N.
- 17. Drugi stopień oczyszczania ścieków oznacza:**
- mechaniczne ich oczyszczanie,
 - biologiczne ich oczyszczanie,
 - chemiczne ich oczyszczanie.
- 18. Zmywarki do naczyń:**
- ułatwiają prowadzenie gospodarstwa domowego i zwiększają jednocześnie zużycie wody,
 - sprzyjają ograniczeniu zużycia wody i energii,
 - zwiększają ilość ścieków.
- 19. Skuteczną metodą neutralizacji zakwaszonych gleb jest:**
- zwiększenie dawki pestycydów,
 - wapnowanie,
 - mikoryzowanie sadzonek drzew.
- 20. Trojanek, trójczak lub wilcza stopa to dawna zwyczajowa nazwa:**
- zawilca leśnego,
 - przyłasczki leśnej,
 - mniszka lekarskiego.
- 21. Najwcześniej kwitną:**
- leszczyny,
 - kasztanowce,
 - lipy.
- 22. Drewno którego gatunku wykorzystywane jest jako biomasa do celów energetycznych?**
- olszy,
 - wierzby,
 - klonu.

- 23. Ptasia grypa wywoływana jest przez:**
- wirusy,
 - bakterie,
 - priony.
- 24. Sepsą (posocznicą) od chorej osoby można zakazić się poprzez:**
- przebywanie w tym samym budynku,
 - pobyt w tym samym mieszkaniu,
 - bezpośredni kontakt z chorą osobą i używanymi przez nią przedmiotami.
- 25. Które witaminy obecne w nadmiarze w organizmie człowieka mogą powodować udowodnione ujemne skutki dla jego zdrowia?**
- retinol (witamina A), kalcyferol (witamina D),
 - kwas askorbinowy (witamina C), tianina (witamina B₁),
 - ryboflawina (witamina B₂), pirydoksyna (witamina B₆).
- 26. Czynnikiem obniżającymi przyswajanie z przewodu pokarmowego składników mineralnych zawartych w pożywieniu, są głównie:**
- witaminy i hormony,
 - szczawiany i fityniany,
 - kwasy tłuszczowe i albuminy.
- 27. Warzywa i owoce to produkty ubogoenergetyczne o wysokiej wartości odżywczej. Ich spożycie, zarówno w postaci surowej jak i gotowanej powinno wynosić dziennie na osobę około:**
- 400 g,
 - 500 g,
 - 800 g.
- 28. Który z niżej wymienionych produktów mlecznych jest niewskazany dla osób nie tolerujących laktozy?**
- kefir,
 - mleko,
 - jogurt.
- 29. Wśród rezerwatów w Polsce najliczniejszą kategorią są:**
- leśne,
 - bagienne,
 - krajobrazowe.
- 30. Ruchome wydmy to osobliwość:**
- Wolińskiego Parku Narodowego,
 - Słowińskiego Parku Narodowego,
 - Wigierskiego Parku Narodowego.

- 31. Największy malowniczy klifowy brzeg nadmorski to cecha:**
- Nadmorskiego Parku Krajobrazowego,
 - Wolińskiego Parku Narodowego,
 - Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.
- 32. Zaslужujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej to:**
- użytki ekologiczne,
 - rezerваты,
 - ostańce.
- 33. Który z biokomponentów dodaje się do oleju napędowego w procesie uzyskiwania tzw. biopaliw?**
- etanol,
 - estry kwasów tłuszczowych,
 - metanol.
- 34. W działaniu odpylaczy cyklonowych mają zastosowanie siły:**
- odśrodkowe,
 - grawitacji,
 - bezwładności.
- 35. Składnikiem bezcennej warstwy chroniącej ziemię przed promieniowaniem UV jest ozon. Chemicznie oznaczamy go:**
- O,
 - O₂,
 - O₃.
- 36. Urządzenia gospodarstwa domowego powinny być zaopatrzone etykietami efektywności energetycznej. Urządzenia o najniższym zużyciu energii identyfikuje pasek:**
- zielony,
 - żółty,
 - czerwony.
- 37. Krajowy Monitoring Powietrza jest nadzorowany przez:**
- Inspekcję Sanitarno-Epidemiologiczną,
 - Państwowego Administratora Monitoringu Środowiska,
 - Inspekcję Ochrony Środowiska.

38. Który z wymienionych niżej gazów emitowanych do powietrza jest najmniej toksyczny?
- SO₂,
 - CO,
 - CO₂.
39. Łączna moc energii wytwarzanej przez turbiny wiatrowe w Polsce wynosi:
- 280 MW,
 - 960 MW,
 - 1820 MW.
40. Największa lądowa elektrownia wiatrowa w Polsce ma powstać za 2 lata w okolicach:
- Krakowa,
 - Słupska i Ustki,
 - Augustowa i Suwałk.
41. „Proces tlenowego, biochemicznego rozkładu związków organicznych, zawartych w odpadach”, to definicja:
- spalania odpadów,
 - składowania odpadów,
 - kompostowania odpadów.
42. Jak brzmi główna zasada dotycząca odpadów określona w polskim i unijnym prawie?
- „... likwidować odpady przez termiczne ich przetwarzanie...”,
 - „... składować odpady na składowiskach...”,
 - „... nie wytwarzać odpadów...”.
43. Azbest występuje niejednokrotnie w pokryciach dachowych. W świetle aktualnie obowiązujących przepisów powinien zostać usunięty do 2032 roku. Właściciel obiektu o azbestowym pokryciu dachowym wymieniając je powinien:
- wywieźć stare płyty na najbliższe wysypisko,
 - zabezpieczyć wywóz odpadów na najbliższe wysypisko w szczelnych, odpowiednio przygotowanych opakowaniach,
 - zabezpieczyć wywóz odpadów na składowisko odpadów niebezpiecznych w szczelnych, odpowiednio przygotowanych opakowaniach.

- 44. Zakaz używania w handlu opakowań (torebek foliowych) po raz pierwszy w Polsce wprowadzono w:**
- Zakopanym,
 - Łodzi,
 - Katowicach.
- 45. Polska uczestniczy w akcji „Sprzątania Świata” od:**
- 1994 roku,
 - 1999 roku,
 - 2000 roku.
- 46. W 2008 roku przypada jubileusz 80-lecia istnienia:**
- LOP-u,
 - WWF,
 - Greenpeace.
- 47. W październiku 2007 roku na wniosek kilku organizacji pozarządowych i rzecznika praw obywatelskich, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie badał, czy pozwolenie na budowę obwodnicy Augustowa przez Dolinę Rospudy zostało wydane zgodnie z prawem. Jaki był werdykt sądu?**
- uznał, że nastąpiło złamanie prawa i całkowicie zakazał prowadzenia tej inwestycji,
 - orzekł, że inwestycja jest zgodna z prawem i pozwolił na jej kontynuację,
 - tymczasowo zakazał prowadzenia inwestycji do czasu oceny jej legalności przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości.
- 48. W 2007 roku pokojowa Nagroda Nobla została przyznana naukowcom zajmującym się:**
- globalnymi zmianami i ociepleniem klimatu,
 - GMO,
 - wykorzystaniem energii słonecznej.
- 49. Najstarszym, wydawanym od 1973 roku w Polsce czasopiśmie zajmującym się ochroną i kształtowaniem środowiska, jest:**
- „Eko i My”,
 - „Aura”,
 - „Ochrona Przyrody”.
- 50. Hasłem V Konferencji Ministerialnej Procesu Ochrony Lasów w Europie, która odbyła się w listopadzie 2007 r., w Warszawie było:**
- lasy dla lepszego życia,
 - zwiększenie lesistości Europy,
 - ograniczenie emisji pyłowych w krajach UE.